

NÅR RETTSSTATEN SVIKTER

For Alternativt Samfunn av advokat Synnøve
Fjellbakk Taftø, Storforshei

(Tidl. ansatt i norsk utenrikstjeneste. Oppsagt
pga. sitt altfor frittalende vesen og væremåtel)

Det såkalte Landssvikoppgjøret var intet Rettsoppgjør. Det var et organisert tyveri av NS-medlemmers formue og en systematisk forfølgelse av barn og unge pga. deres foreldres nasjonalitet, politiske oppfatning eller handlinger under den tyske okkupasjonen. Skylden bærer Høyesterett, både de direkte impliserte og de som gjorde seg medskyldige ved å lukke øynene for den største urett som er begått i vårt land siden **Olav Digre** forsøkte å kristne Håloygene ved å hugge av dem hender og føtter og beordre dem til kirken! (Synnøve Fjellbakk Taftø)

Norge er med i bortimot samtlige internasjonale konvensjoner og traktater på områder som gjelder menneskerettigheter og folkerett. Men den viktigste av dem alle, selve Grunnloven for internasjonalt samarbeid, The UN Law on Treaties, har Norge verken undertegnet eller ratifisert. Årsaken er at denne FN-konvensjonen, som er en kodifisering av den folkerett som har utviklet seg gjennom de siste fire hundre år, i klartekst river grunnene unna den helligste av alle hellige norske rettssettinger, nemlig at det foregikk et Landssvikoppgjør, eller sågar et Rettsoppgjør, i vårt land i årene 1945-1955.

Her i landet har vi høy aktelse for dommerstanden. Kanhende har Lundutvalget skrapet litt i det ytterste laget av polish, men i det store og det hele tror det norske folk at dommerstanden er lojal mot de lover som folket har gitt seg selv ved sine valgte representanter på Stortinget. I virkelighetens verden er det selvsagt det skjulte Maktapparatet som via sine spesialutvalgte "saksbehandlere" i Justisdepartementets lovavdeling fremmer de lovforslag Maktapparatet finner tjenlige. Deretter sørger Maktapparatet for å få utnevnt trofaste Ja-menn og -kvinner til dommere, slik at det ikke blir noe tull underveis. Men engang, for 50 år siden, var Maktapparatet bare en idé i noen fremmelige juristers hoder, og da måtte man ty til andre midler.

Vår nåværende høyesterettsjustitiarius, **Carsten Smith**, har i en liten bok som han visstnok har forfattet sammen med sin frue, universitetsrektoren, antatt at traktater som Norge er part i, ikke har såkalt "direkte virkning" i Norge. Som bevis fremholder dette ledende juristparet at folkerettsstridige "provisoriske anordninger" ble lagt til grunn av Høyesterett i flere dommer i årene etter andre verdenskrig. Nå er det sågar fremlagt en NOU der det foreslås grunnlovsendring. Men vi har allerede en bestemmelse om traktaters internrettslige virkning i Grunnlovens § 26. At høyesterettsdommere i årene etter andre verdenskrig handlet mot bedre vitende når de la de lovstridige og folkerettsstridige provisor-

iske anordningene til grunn, er nærliggende å anta. Det er iallfall sikkert at vi bør gjennomgå det såkalte Landssvikoppgjøret på nytt for å finne ut hvor det sviktet, slik at vi kan starte debatten om vi ønsker et annet samfunn enn Maktapparatets overvåkings-samfunn, med "blanke ark". Høyesterettsdommene basert på de såkalte provisoriske anordningene er nemlig noe helt annet enn det Carsten Smith tror: De er sterke indisier på at Høyesterett, i forbindelse med det såkalte Landssvikoppgjøret, både som kollegium og som enkeltindivider har gjort seg skyldige i brudd på Straffelovens § 110 som setter en minstestraft på 2 års fengsel for den som bevirker eller medvirker til at "nogen urettelig fældes i Straf". Maksimumsstraffen på 21 års fengsel kommer til anvendelse dersom frihetsstraff på mer enn 5 år er utstått eller dødsstraff fullbyrdet.

Den selvoppnevnte Hjemmefronten ble ledet av høyesterettsjustitiarius **Paal Berg**. De provisoriske anordningene som ble lagt til grunn av Høyesterett i årene etter krigen, ble utarbeidet av "en komité nedsatt av Hjemmefronten". Hvem som "nedsatte" komitéen er fortsatt hemmelig, antagelig var komitéen selvbestaltet. De ivrigste medlemmene var **Jens Chr. Hauge**, **Sven Arntzen** og **Erik Solem**. Sistnevnte var høyesterettsdommer. Etter krigen fikk redaktør **Toralf Fanebust** Norgeshistoriens strengeste infuriedom (9 måneder ubetinget fengsel) fordi han i sitt tidsskrift "§ 100" hadde gjort oppmerksom på Sven Arntzens rolle i forbindelse med opprullingen av den britiske XU-organisasjonen i Norge, en opprulling som, pussig nok, brakte Jens Chr. Hauge inn i "Hjemmefrontens ledelse". Om Hauge på dette tidspunkt var britisk agent, er ikke kjent. Det fremgår imidlertid av SOE's arkiver at Hauge i november 1944 påtok seg et fryktelig oppdrag for en fremmed makt: Likvidering av 59 personer på norsk område. Av materiale som INO har innhentet fra tyske arkiver fremgår det at tyskerne på ingen måte var ukjent med Hauges posisjon i Hjemmefronten. Så lenge Hauge sørget for at "gutta på skauen" holdt seg rolige, var tyskerne vel tilfreds.

Blant de øvrige som deltok i Hjemmefrontkomitéens planlegging av Etterkrigs-Norge var også **Andreas Schøl**, som etter frigjøringen ble utnevnt til ekspedisjonssjef i Justisdepartementet og som ble høyesterettsdommer i 1946. Han er best kjent for sitt arbeid med tvangssammenslutning av norske kommuner som formann i Scheikomitéen, men i denne artikkelen er det hans votum i sak nr. 79/1952 mellom Direktoratet for fiendtlig eiendom og **Johan Woll** (Rt 439/1955) som skal erindres. I denne dommen anga Schei i klartekst at siden han selv ikke var enig i de begrensninger som Stortinget hadde satt da det vedtok "lov om fiendegods" (som var en forvaltningslov som trådte i kraft 13.12.46), så foretrakk han å henholde seg til de provisoriske anordningene som både hadde et videre fiendebegrep og som dekreterte tap av norsk statsborgerrett i strid med statsborgerloven.

En annen innflytelsesrik hjemmefrontjurist

Stiftelsen norsk Oldtidshistorie

KRIGEN og ETTERKRIGSTIDEN

DEBATTEN FORTSETTER

var **Ferdinand Schjelderup**. Fra april 1944 oppholdt han seg i Stockholm der han utfoldet stor aktivitet. Bl.a. satte han ut meget ondsinnede rykter om Haugeklikkens hovedmotstander, den demokratisk sinnede og juridisk utdannede overlærer **Haug**, som fant Hjemmefrontkomitéens kommunalordning uakseptabel. Etter krigen anla Haug injuriersak mot høyesterettsdommer Schjelderup, men Haug døde før saken var endelig avgjort. Høyesteretts avgjørelse forelå ikke før i 1953. Enkefru Haug vant saken, men Maktapparatet har hånd om både Haugs ettermæle og Straffelovens ærekrenkelseskapittel. Haug er glemt og ærekrenkelsesbestemmelsene er endret.

Hvorvidt de "provisoriske anordningene" som de selvbestaltede lovgiverne hadde utarbeidet noensinne ble forelagt for Nygaardsvoldregjeringen i London, er ikke kjent. I Riksarkivet sitter maktapparatets lojale voktere og passer på at ingen skal kunne finne ut hva regjeringen Nygaardsvold vedtok i de fem årene den satt i London. Man kan selvfølgelig søke om å få adgang til en enkelt sak eller to, men forutsetningen er at man skriftlig må forplikte seg til ikke å fortelle noen hva man har funnet ut. Men noe kan man finne ut av uten Riksarkivets hjelp, eksempelvis når og hvordan vårt lands øverste domstol mistet sin dyd. Det skjedde i Høyesteretts plenum den 6. august 1945 da den førnevnte Ferdinand Schjelderup med tilstuning av de øvrige høyesterettsdommere utviklet "læren om Elverumsfullmakten". Verre var det dog at Schjelderup med tilslutning av de øvrige høyesterettsdommere uttalte: *"Jeg mener etter dette at Kongen fra 9. april 1940 har hatt adgang til å treffe de av krigen og krigsforholdene betingede tiltak for å verge landets frihet og selvstendighet og for øvrig på enhver måte å verne eller vareta norske interesser, deriblant også å forberede det rettsoppgjør som måtte komme når krigen engang var slutt. Under dette sitt arbeid måtte kongen ha adgang til å treffe de tiltak som han etter sitt beste skjønn måtte finne nødvendige eller hensiktsmessige - ut fra de forhold som måtte foreligge ved anledningen eller som måtte ventes å skulle eller kunne inntre".* - Ser man det! Hvor er hensynet til Grunnloven, Straffeloven, Menneskerettighetene eller Rettssikkerheten? Ifølge Schjelderup kan Kongen "etter beste skjønn" vedta de straffelover han finner "hensiktsmessig". Hvor mange av Schjelderups kolleger visste at de provisoriske anordningene som lå til grunn for "rettsoppgjøret" ikke var hva Kongen fant rimelig og rettfærdig, men hva Hauge, Solem og Arntzen fant "hensiktsmessig"?

De færreste prostituerer seg uten grunn. Heller ikke norsk Høyesterett. Foranledningen til Schjelderups votum var følgende: Aldersgrensene i norsk statstjeneste var (dengang som nå) fastsatt ved lov. Londonregjeringen hadde angivelig den 26. januar 1945 bestemt at medlemmer av Høyesterett som var utnevnt før 9. april 1940 uten hensyn til oppnådd aldersgrense kunne fortsette i stillingen til 30. juni 1946. Hvorvidt dette var en virkelig Londonforordning eller en hjemmefrontforordning er

ikke kjent. Sikkert er det imidlertid at forordningen streid mot "de af Storthinget givne Love", både ved den direkte motstrid med lovens aldersgrense og ved ordningen av Høyesterett etter Kongens forgodtbefinnende i strid med Grunnlovens maktfordelingsprinsipp. Det er trist å måtte si det, men sannheten må frem: Ikke én av de sju dommerne som deltok i plenumsvoteringen den 6. august 1945 var uenig med Schjelderup som angivelig ikke kunne skjønne *"at Kongen skulle ha gått utenfor rammen for den lovgivningsmyndighet som den ekstraordinære situasjon måtte hjemle ham"*.

Siden var det fritt frem for lovgiverne i Hjemmefrontens komité. Nøkkelstillingene i det såkalte Landssvikoppgjøret ble ikke utlyst; de ble besatt av komitéens medlemmer. Solem skrev lærebøkene "Landssvikanordningen" (1945) og "Landssvikloven" (1947), og ble dommer i Eidsivating for å "lede landssvikoppgjøret". Sven Arntzen ble Riksadvokat og sendte instruksjer til alle landets påtalemyndigheter, Jens Chr. Hauge ble direktør for det Erstatningsdirektorat som Hjemmefrontkomitéens landssvikanordning opprettet, men fant snart større oppgaver som **Gerhardsens** rådgiver og pådriver for Maktapparatets synlige og skjulte festninger: Beredskapsloven, Stay Behind, Overvåkningstjenesten, LO. Ferdinand Schjelderup satt som høyesterettsdommer til 1952 og Andreas Schei ble som før nevnt høyesterettsdommer fra 1946. Justisministeren i Nygaardsvolds Londonregjering ble utnevnt til høyesterettsdommer i 1945 og ble høyesterettsjustitiarius i 1958.

Det de selvbestaltede medlemmene av Hjemmefrontens lovgivningskomité utførte, var et statskupp, verken mer eller mindre. Vi sliter fortsatt med virkningene, bl.a. av følgende utsagn fra Erik Solem i kjennelse av 12. juli 1945: *Det er nemlig sikker norsk rett at norske myndigheter må bøye seg for en lov selv om den er folkerettsstridig, f.eks. om den strider mot en traktat. Dette må gjelde enhver materiell lovforskrift, enten den har form av lov eller anordning".* Dette tåpelige og grunnlovsstridige utsagnet, som ukritisk er lagt til grunn av Maktapparatets jussprofessorer og høyesterettsdommere gjennom mer enn femti år, er årsaken til at Norge ikke kan slutte seg til FN-konvensjonen om traktatretten som utvetydig fastslår: *En intern lovbestemmelse kan aldri benyttes som begrunnelse for å unnlate å oppfylle en traktatforpliktelse"*

